

11.8.2025

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2025

HAKIJAN TIEDOT

Kunta: Tervon kunta

Kunnan yhteys henkilön tiedot:

- Nimi: Johanna Tamio
- Nimike: Taloussuunnittelija
- Sähköpostiosoite: johanna.tamio@tervo.fi
- Puhelinnumero: 0447499351

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, euroa: 323 778 €

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin sen käyttökohde:

Yhtenäiskoulurakennuksen ylipainestamisesta johtuneet kustannukset, pelastushenkilökunnan varaolokorvaukset johtuen Kuopion kaupungin virheestä, ennakoimattoman tulonmenetyksen korvaaminen muissa toimintatuotoissa.

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

1. Koulunrakennusurakasta johtuvat kustannukset

Ennakoimattomat menot urakkaan kuulumattomat menot:

- opetusvälineet: teknisen työn kalusteet ja liikunta-alueen kalustaminen
- urakan lisätöitä, jotka olivat ennakoimattomia
- valokuituliittymä

Yhteensä: 151 000 €

Opetustilojen käyttökulut ovat kasvaneet nykyisen koulurakennuksen ylipaineistamisesta ja väistötiloista johtuvista syistä. Yhteensä: 7 000 €

Sisäilmasta johtuen on tarvittu väistötilaopetusta, joka on johtanut henkilöstökulujen kasvuun. Yhteensä: 18 000 €.

2. Työllisyystilanteen heikentyminen ja kunnille luodut uudet veloitteet

Työllisyyden hoidosta johtuvat veloitteet kunnille ovat kasvaneet. Työmarkkinatuen lisäksi kunnat rahoittavat osan Kelan maksamasta peruspäivärahasta ja työttömyyskassojen maksamasta ansiopäivärahasta.

Työmarkkinatuen kuntaosuus on noussut. Kansallisessa tasolla työllisyys on heikko ja kunnallisessa tasolla matkailutoimijoiden useat konkurssit ovat heikentäneet entisestään työttömyyttä.

Yhteensä: 65 000 €

3. Elinkeinorakenteen äkillinen muutos.

Elinkeinorakenteesta poistunut yhtäaikaaisesti suurimmat yhteisöveron maksajat, Tervon Osuuspankki sekä Äyskosken alueen matkailualan toimijat.

Yhteensä: 82 778 €

D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina.

Tervon kunnalla on haastava demografinen tilanne sekä matala työpaikkaomavaraisuus. Väkiluku on yleisen trendin mukaan pienentyvä, 45 % kuntalaisista on yli 64-vuotiaita, joiden keskimääräinen on eläke alle Suomen keskimääräisen kokoniseläkkeen. Palkansaajia kunnassa on 472 henkilöä.

Valtionosuuslaskennassa painotetaan alle 18-vuotiaiden ikäryhmiä, joka on suhteessa väestöön Tervossa pieni. Kuitenkin kunta on velvollinen pitämään yllä palveluja ja infraa myös muille ikäryhmille. Uuden koulurakennuksen rakentaminen luo kustannuspainetta.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

Teknisten tukipalveluiden kilpailutus (kvalt. 27.5.2025, 28 §)

- Euromääräinen vaikutus: 100 000 €

Asiointiliikenteen lakkauttaminen (kvalt. 11.12.2024, 60 §)

- Euromääräinen vaikutus: 10 000 €

Kuntayhteistyö palveluiden järjestämiseen

- Sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta yhteistoimintana: työllisyys- ja kotoutumiskoordinaattorin tehtävä Keiteleen, Tervon ja Vesannon kunnissa (kvalt. 24.6.2025, 59 §).
- Euromääräinen vaikutus: 16 000 €.

- Työllisyysalueen navigaattorihanke, jossa ohjataan asiakkaita oikeiden palvelujen piiriin. Tervon työttömien profiili painottuu tehostetun tuen piirissä oleviin henkilöihin. Tavoitteena ohjata työttömiä oikeiden etuuksien ja palveluiden piiriin, kuten eläkkeelle. Vähentäisi työmarkkinatuen kuntaosuutta noin 40 000 € vuodessa.

Kunnan omaisuuden myynti

- Puunmyynti kiinteistöiltä 844-406-2-69 Lahdentaus, 844-411-1-26 Soramonttu, 844-414-13-8 Mäensyrjä (khal 89 § 29.4.2025)
- Euromääräinen vaikutus: 118 793 €
- Osakekannan myynti As Oy Valkeakangas (Khal 29.10.2024, 218 §), Allaan Rantatien yhden vuokraomakotitalon sekä As Oy Siltavaadin yhden osakehuoneiston myynti. (TA2025 s. 59).
- Euromääräinen vaikutus, mikäli ostaja löytyy kaikille: 398 000 €
- Kunnan omaisuuden purkaminen, (khal 20.6.2023 149 §) korkokulujen pienentämiseksi
- Euromääräinen vaikutus: 10 000 €

2. Toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi

Päätetyt toimenpiteet

Kulujen pienentäminen

- Puistoalueiden ja leikkipaikkojen tehokas resurssointi (TA2025 s. 29).
- Kiinteistökulujen pienentäminen ja tulojen nostaminen (TA2025 s. 29):
- Resurssiviisas henkilöstörakenne esi- ja perusopetuksessa (TA2025 s. 38).

Taksojen tarkistaminen ja tulojen lisäämiseen tähtäävät toimenpiteet

- Rakennusvalvonnan taksan tarkistaminen yhteisesti Keiteleen ja Vesannon kuntien kanssa (TA2025 s. 32)
- Kunnan vuokrattavien toimitilojen markkinointitoimenpiteiden tehostaminen (TA2025 s. 34).
- Kunnan yritystukien vaikuttavuuden parantaminen (TA2025 s. 34).
- Kunnan tulopohjan laajentamisen mahdollisuuksien selvittely (TA2025 s. 34).
- Alueellinen yhteistyö perusopetuksessa (TA2025 s. 39).

Kuntakonsernin talous

Konserniyhtiölle asetetut tavoitteet talousarviossa 2025:

- Tervon Kehitys Oy: positiivinen liiketoiminnan tulos, erityisesti vesiliiketoiminnan kannattavuuden varmistaminen.
- Kiinteistö Oy Tervon Vuokratalot: Vuonna 2025 tavoitteena on, että yhtiön tilikauden tulos on positiivinen.

Tulossa olevat toimenpiteet:

Kuntayhteistyön lisääminen

Rakennusvalvonta ympäristöterveydenhuolto, eläinlääkintä sekä ympäristönsuojelu

- Osallistuminen Kestävät viranomaispalvelut 2030- hankkeeseen. Selvityshankkeessa tehdään selvitystä ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkinnän, rakennusvalvonnan sekä ympäristönsuojelun vaihtoehtoisista palvelujen malleista Pohjois-Savossa.

F. Muut huomiot ja lisätiedot:

Kunta on joutunut lykkäämään perusinfran korjauksia kunnan taloudellisen tuloksen korjaamiseksi. Vuosittainen korjausvelka on noin 500 000 vuotta kohden.

Kunta on joutunut purkamaan varallisuuttaan rahoituskulujen vähentämiseksi. Lisäksi kilpailuttaminen on nostanut merkittäväksi yleisten alueiden kunnossapidon hintoja, joka nostaa edelleen kunnan infrastruktuurin ylläpidon kustannuksia.

Vaalijalan ja TE korvaus kertaluonteisina erinä korjasivat muutoin alijäämäisen talouden vuoden 2024.

Ei ole tiedossa, että olisi tulossa yksittäisiä satunaisia tulonlähteitä 2025.

Tervossa 23.9.2025

Lari Tiikasalo, kunnanjohtaja, Tervon kunta

Liitteet:

Talouden tasapainottamissuunnitelma